

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลี เพื่อแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK*

Received: 26 April 2024

Revised: 10 July 2024

Accepted: 4 October 2024

กรรณา บุญพิสุทธิ์ศิลป์**

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านผู้เรียน โดยทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนจำนวน 30 คน และแบบสอบถามแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK จำนวน 384 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจุบันหลักสูตรการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยในโรงเรียนสอนภาษาเกาหลีเป็นหลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ “การติวเข้มระยะสั้น” ให้กับผู้ที่เตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK จึงควรจัดทำหลักสูตรภาษาเกาหลีเบื้องต้นก่อนเข้าเรียนหลักสูตรการติวเข้มระยะสั้นดังกล่าวและควรขยายระยะเวลาหลักสูตรการติวเข้มระยะสั้นให้มากขึ้นเพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ 2) ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านการสอนและขาดประสบการณ์การทำงานกับชาวเกาหลี จึงควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพด้านการสอนและการจัดอบรมเชิงวัฒนธรรมการทำงานร่วมกับชาวเกาหลี เพื่อเป็นองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ในการสอนต่อไป 3) สื่อที่ใช้ในการสอนส่วนใหญ่คือหนังสือมาตรฐานภาษาเกาหลี หรือหนังสือที่ผู้สอนจัดทำขึ้น จึงควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น สื่อออนไลน์ YouTube, TikTok, Facebook เป็นต้น 4) แรงงานผู้เรียนภาษาเกาหลีส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ต้องทำงานจึงไม่มีเวลาเข้าเรียนหลายคนขาดแคลนทุนทรัพย์ ผู้เรียนบางคนคิดว่าภาษาเกาหลียากเกินไปทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียน ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาเกาหลี เช่น การพบปะหรือพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในประเทศเกาหลีมาก่อน เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสื่อสารภาษาเกาหลี ตลอดจนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนการไปทำงานในประเทศเกาหลีอย่างถูกกฎหมายและสิทธิประโยชน์ต่างๆ เป็นต้น

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

แรงงานไทย;
ผีน้อย;
ภาษาเกาหลี;
ปัญหาการเรียนการสอน
ภาษาเกาหลี;
การพัฒนาการสอน
ภาษาเกาหลี

* งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมการวิจัยในภูมิภาคเอเชียของมูลนิธิเกาหลีเพื่อการศึกษาขั้นสูง สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี 2565

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเกาหลีศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ติดต่อได้ที่: Napha81@tu.ac.th

A Study of Problems and Solutions of Learning and Teaching Korean for Thai Labors Who will Take the EPS-TOPIK Exam^{*}

Received: 26 April 2024

Revised: 10 July 2024

Accepted: 4 October 2024

Kornnapha Boonphisudsilp^{**}

The purpose of this research study is to investigate the problems in and propose guidelines for learning and teaching Korean for Thai labors who will take the EPS-TOPIK exam in four aspects, namely curriculum, instructors' proficiency, teaching media, and students' condition. Data were collected from interviews with 30 individuals involved and questionnaires from 384 respondents. The findings suggest that 1) students taking the EPS-TOPIK exam should undergo an introductory Korean language course beforehand to prepare them for the "exam tutoring" course, with recommendations to extend the tutoring course duration for better learning. It is noted that 2) most instructors lack skills in teaching and experience in working with Korean people, indicating a need for training sessions and seminars to develop proficiency in teaching Korean, as well as the culture of working with Korean people. 3) The current use of media such as standard Korean teaching books or institute-created materials suggests a need for diversification of teaching materials, incorporating platforms like YouTube, TikTok, and Facebook. 4) Most Korean language learners have work obligations, time constraints, and financial barriers, leading to a lack of motivation due to the difficulty of the Korean language. Therefore, activities should be organized to indicate the benefits of learning Korean proficiently, along with creating motivational activities such as arranging meetings with individuals who have worked in Korea to demonstrate the advantages of proficient Korean communication, as well as to provide information on legal processes for working in Korea.

Research Article

Abstract

Keywords

Thai labors;
illegal workers;
Korean language;
Korean language learning
and teaching problems;
development of Korean
language teaching

^{*} This research project was funded by Asia Research Center 2022, Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University

^{**} Assistant Professor, Korean Studies Program, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, e-mail: Napha81@tu.ac.th

1. บทนำ

ปัญหาที่สาธารณรัฐเกาหลี¹ กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันคือ การขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากสังคมเกาหลีปัจจุบันมีภาวะอัตราการเกิดต่ำและก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ทำให้มีจำนวนประชากรที่พร้อมทำงานไม่เพียงพอ ประกอบกับคนเกาหลีส่วนใหญ่ไม่ประสงค์ที่จะทำงานประเภท 3D คือ เสี่ยง (dangerous) สกปรก (dirty) และลำบาก (difficult) ประเทศเกาหลีจึงต้องพึ่งพาแรงงานข้ามชาติที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor)² ปัจจุบันรัฐบาลเกาหลีเปิดให้มีระบบการจ้างงานแรงงานชาวต่างชาติผ่าน “ระบบใบอนุญาตการจ้างงาน” EPS (Employment Permit System) หรือระบบการจ้างงานแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือ โดยทางภาครัฐของเกาหลีลงนามสร้างความร่วมมือกับ 16 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม ไทย ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา มองโกเลีย อุซเบกิสถาน ปากีสถาน จีน กัมพูชา บังกลาเทศ เนปาล เมียนมา คีร์กีซสถาน ตีเมอร์ตะวันออก และลาว

กระทรวงแรงงานของประเทศไทยได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจเรื่องการจัดส่งแรงงานไปทำงานที่เกาหลีภายใต้ระบบการจ้างงานต่างชาติ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2547 และต่ออายุทุกสองปี โดยกรมการจัดหางานมีหน้าที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบคัดเลือก เตรียมความพร้อม จัดส่งและดูแลคนงานที่เข้าไปทำงานระบบ EPS ประเภทงานที่เปิดรับ ได้แก่ งานอุตสาหกรรม งานเกษตร/ เลี้ยงสัตว์ งานก่อสร้าง ประมง และงานบริการ ซึ่งแรงงานชาวไทยที่ไปทำงานส่วนใหญ่จะเข้าไปทำงานอุตสาหกรรม งานเกษตร/ เลี้ยงสัตว์ และงานก่อสร้าง

ปัจจุบันแรงงานไทยมีความประสงค์ที่จะไปทำงานในเกาหลีเป็นจำนวนมากด้วยค่าแรงที่สูงกว่าประเทศไทยหลายเท่า โดยใน พ.ศ. 2566 ค่าแรงขั้นต่ำของเกาหลีอยู่ที่ 76,960 วอน ต่อ 1 วัน คิดเป็นเงินไทยประมาณ 2,031 บาท³ ในขณะที่ประเทศไทยมีอัตราค่าแรงขั้นต่ำอยู่ที่ 353 บาท ต่อ 1 วัน⁴ ทำให้แรงงานไทยมุ่งหวังจะสร้างรายได้จากการเข้าไปทำงานในเกาหลี แต่อุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ การสอบภาษาเกาหลี EPS-TOPIK (EPS-Test of Proficiency in Korean) เมื่อการสมัครเข้าทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายผ่านระบบ EPS นั้นมีข้อกำหนดว่าผู้สมัครจะต้องเรียนและสอบวัดระดับภาษาเกาหลี ซึ่งการเรียนรู้ทักษะด้านภาษานับเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งสำหรับประชาชนที่อยู่ในชนชั้นแรงงาน ทำให้มีแรงงานไทยบางกลุ่มเลือกที่จะลักลอบเข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “ผีน้อย” เพราะไม่ต้องเรียนและสอบวัดระดับภาษาเกาหลี

¹ ต่อไปนี้บทความนี้จะใช้คำว่า “เกาหลี” ในการกล่าวถึงสาธารณรัฐเกาหลี

² แรงงานไร้ฝีมือ หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยใช้กำลังกายทำงานพื้นฐานทั่วไปที่เรียนรู้ได้ง่ายและไม่จำเป็นต้องใช้ความชำนาญหรือทักษะ

³ ตามอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 0.0264 บาทต่อ 1 วอน (KRW) ประจำวันที่ 1 มิถุนายน 2566 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566)

⁴ ตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้างเรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 11) พื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร (กระทรวงแรงงาน, 2565)

ตารางที่ 1

จำนวนผู้สมัครทดสอบและผ่านการทดสอบ EPS-TOPIK (พ.ศ. 2557-2565)⁵

พ.ศ.	ผู้สมัครสอบ	ผู้สอบผ่าน	ร้อยละ
2557	22,750	5,129	22.55
2558	22,017	7,131	32.39
2559	26,339	9,194	34.91
2560	21,205	4,658	21.97
2561	25,793	8,504	32.97
2562	27,284	8,350	30.60
2563	11,760	2,795	23.77
2564	2,213	1,030	46.54
2565	42,562	8,547	20.09

จากตารางที่ 1 พบว่าการสอบวัดระดับภาษาเกาหลี EPS-TOPIK ตั้งแต่ พ.ศ. 2557-2565 พบว่ามีผู้สมัครสอบทั้งหมด 201,923 คน และมีผู้สอบผ่าน 55,338 คน คิดเป็นเพียงร้อยละ 29.5 ของผู้สมัครสอบทั้งหมด เมื่อมีจำนวนผู้สอบผ่านน้อยทำให้ความหลากหลายของแรงงานไทยมีน้อยลง ในบางกรณีผู้สอบผ่านวัดระดับภาษาเกาหลี EPS-TOPIK อาจมีคุณสมบัติไม่ตรงตามความต้องการของนายจ้างชาวเกาหลี เช่น ผู้สอบผ่านส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ในขณะที่ผู้จ้างงานต้องการแรงงานที่เป็นเพศชาย กรณีตัวอย่างดังกล่าวส่งผลให้บางปีรัฐบาลไทยโดยกองบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน ไม่สามารถจัดส่งแรงงานไทยได้ตามโควตาที่กำหนด ปัจจุบันมีโรงเรียนและสถาบันสอนภาษาเกาหลีสำหรับแรงงานไทยที่ประสงค์จะสอบ EPS-TOPIK เพื่อสมัครไปทำงานในประเทศเกาหลีอยู่จำนวนมากในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และกรุงเทพมหานคร โดยส่วนใหญ่เป็นการบริหารงานจากภาคเอกชนและยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรด้านการศึกษาเข้ามาช่วยกำกับดูแลหลักสูตรที่ใช้เป็นการจัดทำขึ้นเองในแต่ละโรงเรียนและยังไม่มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางที่เป็นมาตรฐานและสามารถนำไปใช้ร่วมกัน สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจบใหม่ยังขาดประสบการณ์ด้านการสอนและประสบการณ์การทำงานในองค์กรเกาหลี ซึ่งความเชี่ยวชาญของผู้สอนอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้นั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มแรงงานเพื่อให้สามารถนำความรู้ด้านภาษาเกาหลีไปสื่อสารได้ตรงกับสายอาชีพที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากประเด็นปัญหาที่ได้กล่าวข้างต้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านผู้เรียน เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพิ่มจำนวนแรงงานที่สามารถสอบผ่านการทดสอบวัดระดับภาษาเกาหลี EPS-TOPIK อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดส่งแรงงานไทยไปเกาหลี

⁵ กองบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ ฝ่ายจัดส่งไปทำงานสาธารณรัฐเกาหลี (EPS)

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านผู้เรียน
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านผู้เรียน

3. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหาคือศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านผู้เรียน ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้เก็บข้อมูลคือสถาบันหรือโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยสำหรับเตรียมตัวสอบวัดระดับภาษาเกาหลี (EPS-TOPIK) 3 พื้นที่หลัก คือ พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีจังหวัดอุดรธานีเป็นศูนย์กลาง และพื้นที่ภาคเหนือซึ่งมีจังหวัดลำปางเป็นศูนย์กลางในการเก็บข้อมูล

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกครูผู้สอนภาษาเกาหลี คัดเลือกแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญ (Snowball Technique) จำนวน 30 คน และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแรงงานไทย คัดเลือกโดยใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1997 อ้างถึงใน ชีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) ในการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างแรงงานไทยที่เรียนภาษาเกาหลีเพื่อนำไปใช้สอบวัดระดับภาษาเกาหลี (EPS-TOPIK) ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 ที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำนวน 384 คน

ในกรณีไม่ทราบสัดส่วนของประชากร หรือ $P = 0.5$ ใช้สูตรดังนี้

$$N = \frac{Z^2}{4e^2}$$

N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

(ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า $Z = 1.95$)

$$N = \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2}$$

$$N = 384.16 \approx 384$$

จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามของกลุ่มเป้าหมาย นำมาวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีต่างๆ และนำเสนอเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบสถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ที่นำเสนอข้อมูลในเชิงบรรยายและแสดงผลในรูปแบบตารางสัดส่วนร้อยละ จากนั้นอภิปราย (Discussion) ให้เห็นถึงข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

5.1 แนวคิดด้านการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “หลักสูตร” (Curriculum) ในแง่มุมที่หลากหลาย บ็อบบิตต์ (Bobbitt, 1918) กล่าวว่าหลักสูตรคือ สิ่งต่างๆ ที่เด็กต้องทำและต้องมีประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติ เพื่อจะได้มีชีวิตที่ดีเมื่อเป็นผู้ใหญ่ โอลิเวอร์ (Oliver, 1965) ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นโปรแกรมการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยโปรแกรมการเรียนการสอน โปรแกรมกิจกรรมนักเรียน และโปรแกรมแนะแนว และจอห์นสัน (Johnson, 1967) เห็นว่าหลักสูตรคือการเรียนรู้ต่างๆ ที่คาดหวังไว้ก่อนการสอนและใช้เป็นแนวทางสำหรับการสอน

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การสร้าง เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงแผนประสบการณ์เรียนรู้ทั้งหลาย รวมกระบวนการทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนพัฒนา การศึกษาวิเคราะห์สภาพต่างๆ ก่อนการพัฒนา แล้วนำมาใช้ในการออกแบบหลักสูตรการสอน การพิจารณาประเมินผลของหลักสูตรทั้งในระหว่างที่มีการใช้หลักสูตรและหลังจากการใช้หลักสูตรแล้ว การพัฒนาหลักสูตรนั้นจะทำในระดับใดระดับหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งที่เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรก็ได้ การวางแผนหลักสูตร (Planning for Curriculum Development) และกระบวนการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development process) จึงครอบคลุมถึงการวางแผนและกระบวนการสร้าง เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ใช้และประเมินหลักสูตร (เสริมศรี ชัยศร, 2526, น. 233) ทาบา (Taba, 1962) กล่าวว่าหลักสูตรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดหรือใช้กับกลุ่มเป้าหมายใดจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

- 1) จุดหมายของหลักสูตร หมายถึง คุณสมบัติของผู้เรียนเมื่อเรียนรู้จบหลักสูตร ประกอบด้วยความรู้ เนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดขั้นสูงและจริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์
- 2) เนื้อหาสาระ หมายถึง สาระการเรียนรู้ วิชาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้
- 3) การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการใช้หลักสูตรกับผู้เรียนในเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระต่างๆ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งมีทักษะในการเรียนรู้ มีกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ และมีพฤติกรรมที่งดงาม
- 4) การวัดประเมินผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้ การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการประเมินความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ปัจจุบันหลักสูตรภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่จะไปทำงานในเกาหลียังไม่มีหน่วยงานด้านการศึกษาหรือหน่วยงานภาครัฐเข้ามากำกับดูแล กล่าวได้ว่าขาดหลักสูตรแกนกลาง (Core Curriculum) ที่จะใช้เป็นกรอบทิศทาง

ในการจัดกระบวนการสอน งานวิจัยนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาปัญหาและภาพรวมของหลักสูตรที่เปิดสอนอยู่ในสถานศึกษาหรือโรงเรียนสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยในภูมิภาคต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK ต่อไป

5.2 แนวคิดด้านการสื่อสาร

“การสื่อสาร” (communication) ตามนิยามของนักวิชาการนั้นมีหลากหลาย อาจมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันไปบ้าง ดังนี้ เซอร์รี่ (Cherry, 1957) กล่าวว่า Communication is essentially a social affair. Communication means a sharing of elements of behavior, or modes of life, by the existence of sets of rules. ออสกู๊ด (Osgood, 1971) กล่าวว่า การสื่อสารเกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่งคือผู้ส่งสาร สร้างอิทธิพลเหนืออีกฝ่ายหนึ่งซึ่งได้แก่ผู้รับสาร โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งส่งผ่านสื่อที่เชื่อมโยงระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย วูด (Wood, 2013) ได้ให้ความเห็นในแนวเดียวกันว่าการสื่อสารหมายถึงกระบวนการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กันโดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อสร้างและแปลความหมายของสัญลักษณ์นั้น โดยแต่ละองค์ประกอบของกระบวนการจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและส่งผลซึ่งกันและกัน

จอมขวัญ สุทธินนท์ (2564, น. 2) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารของมนุษย์ ใช้ในกระบวนการของการถ่ายทอดสาร (message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่าผู้ส่งสาร (sender) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าผู้รับสาร (receiver) โดยผ่านสื่อ (channel media) ให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะเกิดการรับรู้หรือเข้าใจตรงกัน ดังนั้น การสื่อสารจึงเป็นกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลที่แฝงเจตนาของบุคคลโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือทำความเข้าใจไปยังคู่สนทนา การสื่อสารมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยวัตถุประสงค์ของการสื่อสารมีดังนี้ 1) การสื่อสารเพื่อแจ้งให้ทราบ (To Inform) 2) เพื่อสอนหรือให้การศึกษา (To Teach or Educate) 3) เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (To Please or Entertain) และ 4) เพื่อเสนอหรือชักจูง (To Propose or Persuade)

ตามแนวคิดทฤษฎีด้านการสื่อสารที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนองค์ประกอบของการสื่อสาร จากนั้นนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์การสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK อันมีวัตถุประสงค์การสื่อสารเพื่อสอนหรือให้การศึกษาและมีส่วนประกอบ ได้แก่ ผู้ส่งสาร (sender) หมายถึง ครูผู้สอน ผู้รับสาร (receiver) หมายถึง ผู้เรียน สาร (message) หมายถึง ภาษาเกาหลี และสื่อ (channel media) หมายถึง สื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK ต่อไป

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาแรงงานไทยในเกาหลีและงานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยมีดังนี้

ประพันธ์ ดิษยทัต (2558) ได้ศึกษาปัจจัยดึงดูดและผลักดันให้แรงงานไทยไปทำงานในเกาหลีและศึกษาถึงสาเหตุที่แรงงานไทยเลือกที่จะเข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมาย จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และเก็บข้อมูลจากแรงงานไทยในเกาหลีจำนวน 134 คน ผลการสำรวจพบว่าแรงจูงใจคือค่าจ้างที่สูงกว่าการทำงานในประเทศไทย

แต่อุปสรรคสำคัญในการเข้าไปทำงานอย่างถูกกฎหมายผ่านระบบ EPS คือ การสอบวัดระดับภาษาเกาหลี และได้สะท้อนถึงปัญหาการสอนภาษาเกาหลีและเสนอแนวคิดเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย

เพ็ญนา ปราณสุจริต (2556, น. 184) วิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานที่ประเทศญี่ปุ่นและเกาหลี ผลการวิจัยพบว่าแรงงานไทยมีปัญหาในขั้นตอนการสมัครสอบและการคัดเลือกจากการรับข่าวสารจากกรมการจัดหางานที่ต้องใช้เวลานาน ขาดความรู้ความเข้าใจกฎหมายแรงงาน ภาษาเกาหลี ตำแหน่งงานไม่ตรงตามที่ระบุในสัญญาจ้าง สภาพความเป็นอยู่ ต้องปรับตัว เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมต่างๆ เป็นเวลานาน ที่พักอาศัยแออัด สาธารณูปโภคไม่ค่อยดี อากาศอูญหมึต่ำ และมีผลได้มากกว่าต้นทุนก่อนเดินทาง ต้นทุนระหว่างทำงาน และต้นทุนทางอ้อม

ณัฐกร มั่นจิตต์ และกตัญญู หิรัญญสมบุรณ์ (2563) ศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการสมัครคัดเลือกของแรงงานไทยที่ต้องการจะไปทำงานในเกาหลีอย่างถูกกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 25-30 ปี มีรายได้ต่อเดือนในประเทศไทยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท สถานภาพโสด/ แยกกันอยู่ และสุมแบบโควตาตาม 4 แขนงวิชาชีพที่ต้องการไปทำงานที่เกาหลี เท่ากัน แรงจูงใจของแรงงานที่ต้องการไปทำงานที่เกาหลีเรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ ความมั่นคง ผลตอบแทนและสวัสดิการ โอกาสเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน โอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา และค่านิยมตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าอายุที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจด้านโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา โอกาสเติบโตในหน้าที่การงาน ผลตอบแทนและสวัสดิการที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีระดับความคิดเห็นต่างกัน ด้านระยะเวลาดำเนินการ รายได้ที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจและขั้นตอนการสมัครและคัดเลือกแตกต่างกันในทุกด้าน สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในด้านลักษณะงาน โอกาสเติบโตในหน้าที่การงานแตกต่างกัน รวมทั้งมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านความสะดวกในการรับสมัครและเกณฑ์การคัดเลือกที่แตกต่างกัน แขนงวิชาชีพที่ต้องการไปทำงานในเกาหลีที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจด้านลักษณะงานและโอกาสเรียนรู้และพัฒนาแตกต่างกัน รวมทั้งมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับช่องทางการติดตามข่าวสาร ระยะเวลาดำเนินงาน และเกณฑ์การคัดเลือกแตกต่างกัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อแรงงานไทยมีดังนี้

ศศิธร บุญคุณวิวัฒน์ และอมรรัตน์ วัฒนาร (2560, น. 214) ได้เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเกาหลีเบื้องต้นเพื่อแรงงานไทย จำนวน 8 แผน เวลารวม 24 ชั่วโมง โดยหลักสูตรที่ใช้เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) วิธีสอนโดยการใช้บทบาทสมมติ (Role Playing) โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนโรงเรียนภาษาพัฒนาอาชีพพิษณุโลก จำนวน 40 คน ผลของการทดลองใช้หลักสูตรวิจัยพบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมาก ความรู้ความเข้าใจในภาษาเกาหลีและประเทศเกาหลีของผู้เรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ภาษาเกาหลีเบื้องต้นของผู้เรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 เจตคติต่อภาษาเกาหลีและประเทศเกาหลีของผู้เรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม และความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทยอยู่ในระดับมาก

ธนศ สายจิตบริสุทธิ์ (2563) ได้สำรวจความต้องการของแรงงานชาวไทยและนำไปพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยพบว่าสัดส่วนที่เหมาะสม คือ การเรียนในห้องเรียนกับการเรียนด้วยตนเองผ่านระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) คือ 60:20 และคาบเรียน 5 วัน/ สัปดาห์ รวม 10 ครั้ง การศึกษาด้วยตนเองจะดำเนินการผ่านระบบ Moodle ด้วยไฟล์วิดีโอบันทึกการสอน การแนบไฟล์หรือลิงก์

ประกอบการสอนต่างๆ การทำแบบฝึกหัดและการทำแบบทดสอบออนไลน์หลากหลายรูปแบบ และการสร้างห้องสนทนาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสซักถามปัญหาหรือข้อสงสัยอันเกิดจากการศึกษาด้วยตนเอง เป็นต้น

งานวิจัยดังกล่าวนับเป็นข้อมูลพื้นฐานอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดระบบการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยต่อไป

6. ผลการศึกษา

จากการสำรวจปัญหาและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK ผู้วิจัยแบ่งผลการศึกษาเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ปัญหาและแนวทางการพัฒนา ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านผู้เรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 ข้อมูลทั่วไป

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายจำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 และเป็นเพศหญิงจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.24 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 26-30 ปี มากที่สุดจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.16 รองลงมาอายุระหว่าง 20-25 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.99 อายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.66 อายุระหว่าง 36-39 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มากที่สุด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.51 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 29.95 ระดับปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.57 ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 53.65 มีรายได้ระหว่าง 15,000-30,000 บาท จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 41.15

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าเพศชายมีความต้องการไปทำงานที่ประเทศเกาหลีมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ ผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี มีความต้องการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศมากกว่าช่วงอายุที่มากกว่า 30 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ถ้าไปทำงานต่างประเทศก็จะมีโอกาสที่ดีและได้ค่าตอบแทนที่มากกว่าทำงานในประเทศไทย อาชีพปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน รับจ้างทั่วไปและเกษตรกร มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน ซึ่งนับว่าน้อยกว่าอัตราค่าครองชีพที่สูงขึ้นมากในปัจจุบัน คนรุ่นใหม่จำนวนไม่น้อยจึงต้องการแสวงหาโอกาสและค่าตอบแทนที่สูงกว่าการทำงานที่ประเทศไทย

6.2 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านหลักสูตร

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาด้านหลักสูตร

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์หลักในการเรียนภาษาเกาหลี		
1.1) เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน	29	7.55
1.2) เพื่อใช้สื่อสารในที่ทำงานกับชาวเกาหลี	124	32.29
1.3) เพื่อสอบ EPS-TOPIK	231	60.16
1.4) เพื่อไปท่องเที่ยวประเทศเกาหลี	0	0.00
2. การเรียนภาษาเกาหลีรูปแบบใดช่วยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด		
2.1) เรียนออนไลน์ 100%	19	4.95
2.2) เรียนในห้องเรียน 100%	204	53.13
2.3) เรียนออนไลน์ 50% และเรียนในห้องเรียน 50%	129	33.59
2.4) เรียนด้วยตัวเอง	25	6.51
2.5) อื่นๆ (เรียนตัวต่อตัว)	7	1.82
3. ควรสอนทักษะใดบ้างในการเรียนภาษาเกาหลี		
3.1) การฟัง	219	57.03
3.2) คำศัพท์	138	35.94
3.3) การพูด	178	46.35
3.4) ไวยากรณ์	118	30.73
3.5) การอ่าน	162	42.19
3.6) ทิวข้อสอบ EPS-TOPIK	83	21.61
3.7) การเขียน	40	10.42
3.8) อื่นๆ	1	0.26
4. ภาษาเกาหลีด้านใดยากที่สุด		
4.1) คำศัพท์	88	22.92
4.2) การเขียน	50	13.02
4.3) การออกเสียง	153	39.84
4.4) การฟัง	146	38.02
4.5) ไวยากรณ์	249	64.84
4.6) การพูด	122	31.77
4.7) การอ่าน	43	11.20

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
5. การเรียนภาษาเกาหลีเพื่อสอบ EPS-TOPIK ควรมีระยะเวลานานเท่าใด		
5.1) น้อยกว่า 1 เดือน	20	5.21
5.2) 1-2 เดือน	158	41.15
5.3) 3-4 เดือน	143	37.24
5.4) 4-5 เดือน	32	8.33
5.5) มากกว่า 5 เดือน	31	8.07
6) อุปสรรคในการเรียนภาษาเกาหลี		
6.1) ค่าเรียนราคาสูง	159	41.41
6.2) ไม่มีหนังสือและสื่อการสอนที่เหมาะสม	36	9.38
6.3) สถานที่เรียนไกล	157	40.89
6.4) ผู้เรียนขาดทักษะด้านการเรียนภาษา	148	38.54
6.5) ไม่มีเวลาเข้าเรียน	161	41.93
6.6) ไม่มีแรงบันดาลใจในการเรียน	52	13.54
6.7) ภาษาเกาหลีเป็นภาษาที่เรียนยาก	96	25.00
6.8) อื่นๆ (กรมแรงงานควรมีที่เรียนให้ในแต่ละจังหวัด)	2	0.52
7) ควรมีจำนวนนักเรียนเท่าใดต่อ 1 ห้องเรียน		
7.1) ต่ำกว่า 15 คน	77	20.05
7.2) 15-30 คน	241	62.76
7.3) 30-50 คน	51	13.28
7.4) 50-100 คน	15	3.94
7.5) มากกว่า 100 คน	0	0.00

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาด้านหลักสูตรการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์หลักในการเรียนภาษาเกาหลี เพื่อสอบ EPS-TOPIK มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.16 รองลงมาคือเพื่อใช้สื่อสารในที่ทำงานกับชาวเกาหลี ร้อยละ 32.29 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเรียนภาษาเกาหลีในรูปแบบเรียนในห้องเรียน 100% ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 53.13 รองลงมาคือเรียนออนไลน์ 50% และเรียนในห้องเรียน 50% คิดเป็นร้อยละ 33.59 และมีความคิดเห็นว่าการเรียนภาษาเกาหลี 3 อันดับแรก คือ ทักษะการฟัง การพูด และการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 57.03 46.35 และ 42.19 ตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นที่ภาษาเกาหลีด้านไวยากรณ์ยากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.84 รองลงมาคือด้านการออกเสียงและด้านการฟัง คิดเป็นร้อยละ 39.84 และ 38.02 ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภาษาเกาหลีเพื่อสอบ EPS-TOPIK นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าควรมีระยะเวลานาน 1-2 เดือน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.15 รองลงมาคือควรมีระยะเวลานาน 3-4 เดือน ร้อยละ 37.24 ในด้านอุปสรรคที่สำคัญของการเรียนภาษาเกาหลี ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าการไม่มีเวลาเข้าเรียนเป็นอุปสรรคที่สำคัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.93 รองลงมา ได้แก่ ค่าเรียนราคาสูงและสถานที่เรียนห่างไกล คิดเป็นสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 41.41 และ 40.89 ตามลำดับ ส่วนด้านจำนวนนักเรียนที่เหมาะสมต่อ 1 ห้อง ได้แก่ 15-30 คน มากที่สุด ร้อยละ 62.76 รองลงมาคือต่ำกว่า 15 คน คิดเป็นร้อยละ 20.05

จากผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขด้านหลักสูตรภาษาเกาหลีในโรงเรียนสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นการติวเข้มระยะสั้น เริ่มสอนตั้งแต่พื้นฐาน พยัญชนะ สระ ตัวสะกด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเขียนภาษาเกาหลีได้ เน้นการท่องคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะพบในข้อสอบ EPS-TOPIK มีการสอนไวยากรณ์พื้นฐานเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และทุกโรงเรียนจะให้ความสำคัญกับการฝึกทำแนวข้อสอบ EPS-TOPIK มากที่สุด หลายโรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์และระบบทำข้อสอบออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทำข้อสอบเหมือนจริงและอนุญาตให้ผู้เรียนเข้าเรียนเพื่อติวสอบได้จนกว่าจะถึงวันสอบ หลักสูตรส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรเต็มวัน โดยเรียนวันจันทร์ถึงศุกร์เป็นเวลา 4-5 สัปดาห์ ใช้เวลาเรียนรวมประมาณ 150 ชั่วโมง จำนวนนักเรียนในห้องเรียนแตกต่างกันไปตามแต่ละสถาบัน ตั้งแต่ 20-60 คนต่อห้องเรียน ในบางสถาบันมีหลักสูตรภาคค่ำวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ใช้เวลาเรียน 2-4 เดือน ในขณะที่หลักสูตรออนไลน์มักมีระยะเวลาเรียนไม่เกิน 100 ชั่วโมง มีเนื้อหาสั้นและกระชับกว่า เหมาะสำหรับผู้ที่มีเวลาไม่มาก สรุปได้ว่าหลักสูตรการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยในปัจจุบันไม่ใช่หลักสูตรที่ออกแบบเพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย แต่เป็นหลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อติวเข้มระยะสั้นให้กับผู้ที่เตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK กล่าวคือเป็นเพียง “การติวข้อสอบ” เท่านั้น

แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยมีดังนี้

1. ควรจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเบื้องต้นเพื่อปูพื้นฐานความรู้ทั้งด้านการอ่านภาษาเกาหลี คำศัพท์และไวยากรณ์มาก่อนเข้าเรียนหลักสูตร “การติวข้อสอบ” ผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนได้เสนอให้หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องจัดอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นให้กับแรงงานไทยอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 3 เดือนก่อนมาเข้าเรียนหลักสูตร “การติวเข้มระยะสั้น” ของสถาบันหรือโรงเรียนที่เปิดสอนอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน
2. ควรขยายระยะเวลาหลักสูตร “การติวเข้มระยะสั้น” ให้นานขึ้นและควรจัดให้มีการเรียนการสอนในรูปแบบที่ครูและนักเรียนได้พบปะและทำกิจกรรมในห้องเรียน และจำกัดจำนวนผู้เรียน 15-30 คน ต่อ 1 ห้อง
3. หลักสูตรควรเน้นการพัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และเน้นฝึกฝนการจำคำศัพท์ ตลอดจนฝึกทำข้อสอบ EPS-TOPIK ให้มากขึ้น

6.3 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านผู้สอน

ตารางที่ 3

จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาด้านครูผู้สอนภาษาเกาหลี

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ครูสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยควรเป็นชาติใด		
1.1) คนไทยเท่านั้น	58	15.10
1.2) คนเกาหลีเท่านั้น	24	6.25
1.3) คนไทยและคนเกาหลี	302	78.65
2. ครูสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยควรมีผลสอบ TOPIK ระดับใด		
2.1) TOPIK 1	45	11.72
2.2) TOPIK 2	43	11.20
2.3) TOPIK 3	65	16.93

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
2.4) TOPIK 4	42	10.94
2.5) TOPIK 5	64	16.67
2.6) TOPIK 6	78	20.31
2.7) ไม่จำเป็นต้องมีผลสอบ TOPIK	47	12.24
3. ครูสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยควรมีประสบการณ์การใช้ชีวิตหรือทำงาน ในบริษัทเกาหลีหรือไม่		
3.1) จำเป็น	267	69.53
3.2) ไม่จำเป็น	117	30.47
4. ปัญหาครูสอนภาษาเกาหลีในปัจจุบันมีข้อใดบ้าง		
4.1) ครูไม่สามารถสื่อสารภาษาเกาหลีได้ดี	59	15.37
4.2) ครูขาดทักษะและประสบการณ์ด้านการสอน	125	32.55
4.3) ครูไม่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมเกาหลี	87	22.66
4.4) ครูขาดทักษะและประสบการณ์การทำงานกับชาวเกาหลี	200	52.08
4.5) ครูไม่มีใบประกอบวิชาชีพผู้สอนภาษาเกาหลี	57	14.84
4.6) อื่นๆ (ไม่มีปัญหา/ สอนเร็วไป)	37	9.64

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับครูผู้สอนภาษาเกาหลี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นว่าครูสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยควรเป็นทั้งชาวไทยและชาวเกาหลี คิดเป็นร้อยละ 78.65 และครูผู้สอนควรมีผลสอบ TOPIK อยู่ในระดับ 6 มากที่สุด รองลงมาคือระดับ 3 และระดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 20.31 16.93 และ 16.67 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าครูผู้สอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยควรมีประสบการณ์การใช้ชีวิตหรือทำงานในบริษัทเกาหลี คิดเป็นร้อยละ 69.53 ในขณะที่บางส่วนเห็นว่าไม่จำเป็น คิดเป็นร้อยละ 30.47 ส่วนด้านปัญหาของครูผู้สอนภาษาเกาหลีในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าครูผู้สอนขาดทักษะและประสบการณ์การทำงานกับชาวเกาหลี คิดเป็นร้อยละ 52.08 รองลงมาคือครูผู้สอนขาดทักษะและประสบการณ์ด้านการสอน คิดเป็นร้อยละ 32.55 และครูผู้สอนไม่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมเกาหลี คิดเป็นร้อยละ 22.66

จากผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้สอนหลายคนเป็นนักศึกษาจบใหม่ ยังขาดประสบการณ์ด้านการสอน อีกทั้งผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การทำงานร่วมกับชาวเกาหลีซึ่งนับเป็นสิ่งจำเป็นในการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรให้กับผู้เรียนที่ต้องเข้าไปทำงานในบริษัทเกาหลี แม้ว่าผู้สอนจะสามารถสื่อสารด้วยภาษาเกาหลีได้ดี แต่หากขาดทักษะด้านการออกแบบการสอน การประเมิน หรือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะต่างๆ ผลสัมฤทธิ์ของการสอนอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ ทั้งนี้ปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดถึงคุณสมบัติของครูผู้สอนภาษาเกาหลีและครูหลายคนเห็นว่าการจัดอบรมด้านการสอนภาษาเกาหลีและกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยยกระดับความสามารถด้านการสอนและช่วยพัฒนาตนเองได้

แนวทางในการพัฒนาครูผู้สอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยมีดังนี้

1. ควรกำหนดคุณสมบัติผู้สอนให้มีผลการวัดระดับความถนัดด้านภาษาเกาหลี TOPIK และจัดให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพทั้งด้านภาษาเกาหลีและวัฒนธรรมเกาหลี โดยเฉพาะวัฒนธรรมการทำงานร่วมกับชาวเกาหลี

2. ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเทคนิคการสอนภาษาเกาหลี โดยการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานด้านการศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเทคนิคการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

3. การจัดตั้งสมาคมหรือชมรมครูผู้สอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนช่วยกันสะท้อนปัญหาและร่วมหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยต่อไป

6.4 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านสื่อการเรียนการสอน

ตารางที่ 4

จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการและสื่อการเรียนการสอนภาษาเกาหลี

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเรียนภาษาเกาหลีด้วยวิธีใด		
1.1) เรียนที่โรงเรียนสอนภาษาเกาหลี	275	71.62
1.2) เรียนที่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน	14	3.65
1.3) เรียนเองที่บ้านโดยซื้อหนังสือมาอ่าน	21	5.47
1.4) เรียนเองผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น YouTube, TikTok	68	17.71
1.5) อื่นๆ (ผ่านทาง Netflix, VIU)	6	1.56
2. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในปัจจุบัน		
2.1) หนังสือภาษาเกาหลีที่วางขายตามร้านหนังสือทั่วไป	38	9.90
2.2) หนังสือ E-Book ที่สามารถดาวน์โหลดได้จากอินเทอร์เน็ต	47	12.24
2.3) เอกสารที่โรงเรียนสอนภาษาเกาหลีแจกให้	277	72.14
2.4) สื่อออนไลน์ เช่น YouTube, TikTok, Facebook	194	50.52
2.5) อื่นๆ (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน สถานการณ์ต่างๆ)	1	0.26
3. สื่อการเรียนการสอนภาษาเกาหลีที่ชอบมากที่สุด		
3.1) หนังสือภาษาเกาหลีที่วางขายตามร้านหนังสือทั่วไป	35	9.12
3.2) หนังสือ E-Book ที่สามารถดาวน์โหลดได้จากอินเทอร์เน็ต	31	8.07
3.3) เอกสารที่โรงเรียนสอนภาษาเกาหลีแจกให้	196	51.04
3.4) สื่อออนไลน์ เช่น YouTube, TikTok, Facebook	144	37.50
3.5) อื่นๆ (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน สถานการณ์ต่างๆ)	0	0.00
4. หนังสือภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยควรมีลักษณะอย่างไร		
4.1) มีคำอธิบายเป็นภาษาไทย	140	36.46
4.2) มีคำศัพท์ที่เหมาะสมกับแรงงานไทย	192	50.00
4.3) มีเนื้อหาด้านวัฒนธรรมเกาหลี	50	13.02
4.4) มีประโยคและบทสนทนาที่ใช้ในที่ทำงาน	180	46.88
4.5) มีแนวข้อสอบ EPS-TOPIK	205	53.39

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
4.6) แยกหนังสือแต่ละสายงาน เช่น งานอุตสาหกรรม/ งานเกษตร/ งานก่อสร้าง	107	27.87
4.7) อื่นๆ (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน สถานการณ์ต่างๆ)	3	0.78

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการและสื่อการเรียนการสอนภาษาเกาหลี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเรียนภาษาเกาหลีที่โรงเรียนสอนภาษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.62 รองลงมาคือ เรียนเองผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น YouTube, TikTok, Facebook คิดเป็นร้อยละ 17.71 ในด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามชื่นชอบสื่อการเรียนในรูปแบบเอกสารที่โรงเรียนสอนภาษาเกาหลีแจกให้มากที่สุด ร้อยละ 72.14 รองลงมาคือสื่อออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 50.52 ส่วนด้านหนังสือภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย มีความคิดเห็นว่าคุณควรมีลักษณะที่สำคัญ คือ มีแนวข้อสอบ EPS-TOPIK มีคำศัพท์ที่เหมาะสมกับแรงงานไทย และมีประโยคและบทสนทนาที่ใช้ในที่ทำงานมากที่สุดสามลำดับแรก คิดเป็นร้อยละ 53.39 50.00 และ 46.88 ตามลำดับ

จากผลการสัมภาษณ์พบว่าหนังสือที่สถาบันใช้มักเป็นหนังสือมาตรฐานภาษาเกาหลีที่เผยแพร่โดย HRD Korea หรือใช้หนังสือที่สถาบันแต่งขึ้นเองโดยอ้างอิงเนื้อหาจากหนังสือมาตรฐานภาษาเกาหลี รวมถึงมีหนังสือ รวบรวมคำศัพท์ที่จำเป็นในการทำงานและคำศัพท์ที่มักจะพบในข้อสอบ EPS-TOPIK เพื่อให้ผู้เรียนได้ท่องจำ อีกด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนกล่าวว่ามีการนำสื่อออนไลน์ เช่น YouTube, TikTok, Facebook มาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนเพื่อดึงดูดความสนใจผู้เรียน

แนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยมีดังนี้

1. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีแนวข้อสอบ EPS-TOPIK ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและเพิ่มหมวดหมู่คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสายงานหรือสาขาอาชีพที่แรงงานจะเข้าไปทำงาน รวมถึงเพิ่มเติมบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น

2. จัดทำสื่อออนไลน์ เช่น YouTube, TikTok, Facebook ที่มีเนื้อหาเพื่อกลุ่มผู้เรียนภาษาเกาหลีที่เป็นแรงงานไทย เพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้และช่วยเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

6.5 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านผู้เรียน

ตารางที่ 5

จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานในประเทศเกาหลี

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เหตุผลที่อยากทำงานที่ประเทศเกาหลี		
1.1) มีอัตราค่าจ้างสูงกว่าประเทศไทย	317	82.55
1.2) อยากเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมเกาหลี	81	21.09
1.3) มีสามีหรือญาติพี่น้องอยู่ในประเทศเกาหลี	14	3.64
1.4) ต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ ในต่างประเทศ	203	52.86
1.5) ครอบครัวมีฐานะยากจน	135	35.15
1.6) พ่อแม่ต้องการให้ไป	27	7.03
1.7) เห็นคนไปแล้วประสบความสำเร็จกลับมาแล้วอยากทำตาม	111	28.90
1.8) อื่นๆ	2	0.52

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
2. แรงงานต่างชาติในประเทศเกาหลีจำเป็นต้องรู้ภาษาและวัฒนธรรมเกาหลีหรือไม่		
2.1) จำเป็น	359	93.49
2.2) ไม่จำเป็น	25	6.51
3. ประเทศที่สนใจไปทำงานนอกจากเกาหลี		
3.1) ญี่ปุ่น	192	50.00
3.2) ซาอุดีอาระเบีย	10	2.60
3.3) ไต้หวัน	66	17.18
3.4) มาเลเซีย	13	3.38
3.5) อิสราเอล	111	28.90
3.6) สวีเดน	116	30.20
3.7) ไม่มี	37	9.63
3.8) ประเทศอื่นๆ (อเมริกา/ ออสเตรเลีย/ ยุโรป)	31	8.07

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานในประเทศเกาหลี พบว่าเหตุผลที่อยากทำงานที่เกาหลีมากที่สุด คือ ประเทศเกาหลีมีอัตราค่าจ้างสูงกว่าประเทศไทย ร้อยละ 82.55 รองลงมาคือ ต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ ในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 52.86 และครอบครัวมีฐานะยากจน คิดเป็นร้อยละ 35.15 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีความคิดเห็นว่าแรงงานต่างชาติในเกาหลีจำเป็นต้องรู้ภาษาและวัฒนธรรมเกาหลีมากถึงร้อยละ 93.49 และผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจไปทำงานที่ประเทศอื่นนอกจากประเทศเกาหลี ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสวีเดน และประเทศอิสราเอล มากเป็นสามลำดับแรก คิดเป็นร้อยละ 50.00 30.20 และ 28.90 ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาสำคัญที่พบในผู้เรียนคือเรื่องทัศนคติและความเข้าใจในขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาเกาหลี หลายคนเข้าใจว่าการเรียนระยะเวลา 1-2 เดือน หรือเรียนในหลักสูตร “การติวเข้มระยะสั้น” ที่เปิดสอนในปัจจุบันจะทำให้สามารถสื่อสารภาษาเกาหลีและทำข้อสอบได้ ประเด็นต่อมาคือ ผู้เรียนภาษาเกาหลีส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ต้องทำงานจึงไม่มีเวลาเข้าเรียนและหลายคนขาดแคลนทุนทรัพย์ ขาดแรงจูงใจและคิดว่าภาษาเกาหลียากเกินไป

แนวทางในการพัฒนาด้านผู้เรียนภาษาเกาหลีเพื่อไปทำงานในประเทศเกาหลีมีดังนี้

1. สร้างช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการทำงานในประเทศเกาหลี
2. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาเกาหลีที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าเป็นหลักสูตร “การติวเข้มระยะสั้น” ผู้เรียนควรมีพื้นฐานความรู้ด้านภาษาเกาหลีมาก่อน
3. การสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาเกาหลี ควรจัดพบปะหรือพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในประเทศเกาหลีมาก่อน แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการสื่อสารภาษาเกาหลี เป็นต้น

7. บทสรุปและอภิปรายผล

ในการสรุปผลของการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาเกาหลีสำหรับแรงงานไทยที่เตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK พบว่าหลักสูตรที่สอนในปัจจุบันเป็น “การติวเข้มระยะสั้น” โดยมีการสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ที่เน้นการท่องจำคำศัพท์และฝึกทำข้อสอบ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวมีระยะเวลาสั้นมาก ผู้เรียนส่วนใหญ่เข้าใจว่าการเรียนในระยะเวลา 1-2 เดือนนี้จะทำให้สามารถสื่อสารภาษาเกาหลีได้และสอบวัดระดับ EPS-TOPIK ได้ แต่ที่จริงผู้เรียนควรมีพื้นฐานด้านภาษาเกาหลีมาก่อนแล้วนำความรู้มาประมวลและติวเข้มเพื่อทำข้อสอบให้ได้ตามเป้าประสงค์ ในงานวิจัยนี้จึงเสนอให้มีการจัดทำหลักสูตรภาษาเกาหลีเบื้องต้นก่อนเข้าเรียน “การติวเข้มระยะสั้น”

ด้านครูผู้สอนที่ยังขาดทักษะด้านการสอนและขาดประสบการณ์การทำงานกับชาวเกาหลีนั้น หากมีหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรด้านการศึกษาเข้ามามีส่วนในการพัฒนาจัดอบรมเทคนิคการสอนภาษาเกาหลี หรือให้ความรู้เชิงวัฒนธรรมการทำงานร่วมกับชาวเกาหลี จะเป็นประโยชน์ต่อครูและสามารถนำไปใช้ในการสอนต่อไป ด้านสื่อการสอนควรมีการพัฒนาเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่จะไปทำงานในบริษัทเกาหลีและสร้างสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น สื่อออนไลน์ YouTube, TikTok, Facebook เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น ด้านผู้เรียนที่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและทุนทรัพย์ ผู้เรียนบางคนคิดว่าภาษาเกาหลียากเกินไปทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียน การให้ข้อมูลที่ถูกต้องและการสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาเกาหลีเป็นสิ่งสำคัญ อาจมีการจัดเสวนาพบปะหรือพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในประเทศเกาหลีมาก่อน เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสื่อสารภาษาเกาหลี ตลอดจนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนการไปทำงานในประเทศเกาหลี

8. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่จะเตรียมตัวสอบ EPS-TOPIK” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่หลากหลายเพื่อสร้างประโยชน์และสร้างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น
2. สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยและเกาหลีใต้ หน่วยงานด้านการศึกษา ตลอดจนผู้ประกอบการชาวเกาหลีเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทยที่จะสามารถนำไปใช้ได้ต่อไป
3. จัดตั้งสมาคมครูอาจารย์ที่รับผิดชอบการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย เพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคนิคการสอนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนช่วยกันสะท้อนปัญหาและแนวทางที่จะช่วยกันพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อแรงงานไทย

รายการอ้างอิง

- กระทรวงแรงงาน. (2565, 1 กันยายน). *ประกาศคณะกรรมการค่าจ้างเรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 11)*.
https://www.doe.go.th/prd/trat/news/param/site/133/cat/7/sub/0/pull/detail/view/detail/object_id/68589
- จอมขวัญ สุทธินนท์. (2564). *ทักษะการสื่อสาร*. โอ. เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- ณัฐกร มั่นจิตต์, และกตัญญู หิรัญญสมบุรณ์. (2563). แรงจูงใจของแรงงานไทยที่ต้องการไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีอย่างถูกต้อง. *วารสารการบริหารและจัดการ*, 10(2), 14-27.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566, 1 มิถุนายน). *อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ*.
<https://www.bot.or.th/th/statistics/exchange-rate.html>
- ธเนศ สายจิตบริสุทธิ์. (2563). การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับการเตรียมสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาเกาหลี (EPS-TOPIK). *วารสารครุศาสตร์สาร*, 14(1), 212-225.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประพันธ์ ดิษยทัต. (2558). *ปัญหาแรงงานไทยผิดกฎหมาย*. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล, กระทรวงการต่างประเทศ.
- เพ็ญวนา ปราณสุจริต. (2556). การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานประเทศญี่ปุ่นและประเทศสาธารณรัฐเกาหลี. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(1), 183-197.
- ศศิธร บัญญูวัฒน์, และอมรรัตน์ วัฒนาร. (2560). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(2), 214-229.
- เสริมศรี ชัยสร. (2526). *ระบบหลักสูตร-การสอน*. พระสังฆการพิมพ์.
- Bobbitt, F. (1918). *The curriculum*. Houghton Mifflin Co.
- Cherry, C. (1957). *On human communication: A review, a survey, and a criticism*.
Technology Press of Massachusetts Institute of Technology.
- Johnson, M. (1967). Definitions and models in curriculum theory. *Educational Theory*, 17(2), 127-140.
- Oliver, A. I. (1965). *Curriculum improvement*. Dodd, Mead and Company.
- Osgood, C. E. (1971). Exploration in semantic space: A personal diary. *Journal of Social Issues*, 27, 5-64.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. Harcourt, Brace & World.
- Wood, J. (2013). *Interpersonal communication. Everyday encounters*. Wadsworth.